

la tribuna

Volem unes pensions dignes o de misèria?

No sembla responsable aportar com a única solució per a la CASS la reducció de l'import de les pensions

JESÚS DE TENA I ESTEVE LÓPEZ

Militants del PS

El propassat 13 de setembre l'*Editorial* del Diari d'Andorra, sota el títol *El conte del llop*, al·ludia als dos articles sobre les pensions de jubilació que el mateix diari ens havia publicat els dies 3 i 4 de setembre.

L'*Editorial* realitzava, al nostre entendre, un resum simplista de les reflexions abocades en aquell article, afirmant que l'única solució que aportava era la proposta d'un increment dels impostos per finançar les pensions, i afegia que aquesta mesura obviava el detall de la pèrdua de competitivitat que enfonsaria l'actual model i obligaria a la recerca d'un model econòmic diferent.

En els articles esmentats es deia en resum que, sense frivoltzar el problema a què ens aboca el factor demogràfic, hauríem d'explorar també altres variables alternatives a la solució única que se'n planteja sempre de reduir la despesa i, per tant, de retallar l'import de les pensions i que existeix un camí a recórrer incidint en la variable dels ingressos. Que Andorra és un país ric i que cal aprofundir en la recerca de solucions de caire redistributiu per abordar un major nivell de benestar al conjunt de la població i assolir majors nivells de cohesió social. Que els recursos de què es proveeix actualment l'Estat són insuficients, com demostra el fet que els seus ingressos se situen crònicament per sota de les despeses mínimes necessàries i que el nostre pressupost nacional se situa, en definitiva, en termes de PIB, molt per sota dels dels estats del nostre entorn. Que les cotitzacions socials que paguem són molt inferiors a les que paguen els assegurats europeus. Que, en definitiva, no es pot pretendre gaudir d'unes prestacions socials iguals a les dels països del nostre entorn si destinem molts menys diners al seu finançament.

L'*Editorial* del Diari d'Andorra recolzava la seva opinió en unes declaracions del Sr. Josep Delgado, president del consell d'administració de la CASS, que afirmava que els compromisos adquirits

pel sistema totalitzaven en l'actualitat 4.400 milions d'euros i els fons de reserva "només" acumulaven 1.000 milions.

Entenem que, sense posar en dubte les xifres facilitades pel Sr. Delgado, aquest argument resulta trampós, dit sigui en termes de debat. Ens expliquem: el fet que les obligacions adquirides en l'actualitat siguin molt superiors a les reserves acumulades seria motiu de preocupació extrema si el sistema hagués de fer front a totes aquestes obligacions en un mateix moment. Però això no és així, com saben perfectament el Sr. Delgado i els editorialistes del Diari d'Andorra, ja que dins del recompte de compromisos s'inclouen els punts adquirits per aquelles persones que començaran a cobrar la seva pensió d'aquí a 20, 30 o 35 anys, de la mateixa manera que també hi haurà obligacions que s'hauran extingit pel decés dels seus beneficiaris. En qualsevol cas, el que resulta clar és que la liquidació de la major part de les obligacions a què fan referència el Sr. Delgado i els editorialistes del Diari d'Andorra s'aniran pagant progressivament diferides en el temps.

El sistema andorrà, igual que els sistemes dels països que ens

envolten, no és un sistema de capitalització, sinó de repartiment, que es regeix pel que s'anomena principi de solidaritat intergeneracional, és a dir, els assegurats actuals amb les seves cotitzacions financen les pensions dels pensionistes actuals i s'acumulen uns fons de reserva per garantir temporalment el pagament de les pensions davant de qualsevol contingència. I val a dir que el nostre fons de reserva és, en proporció a les obligacions adquirides, immensament més gran que els fons de reserva -si en tenen- dels països de l'entorn. Algú s'ha parat a pensar quants bilions d'euros, seguint el raonament del Sr. Delgado i de l'editorialista del Diari, haurien de tenir els sistemes de seguretat social espanyol o francès per garantir el pagament de les pensions als seus jubilats?

És cert, com explica el Sr. Delgado, que les obligacions contraetes al llarg dels anys superen els actuals fons acumulats. I això, per què succeeix? Entre d'altres raons, perquè el sistema, des del seu inici, ha pagat als beneficiaris imports que superen els punts que han adquirit, perquè va repartir els famosos complements fins als 5.000 punts d'aquells pensionistes que van treballar abans de la po-

sada en funcionament del sistema i, tot això, sense oblidar les erràtiques inversions efectuades en el passat amb els diners del fons.

I que quedi ben clar: nosaltres estem totalment d'acord amb el sistema de repartiment, bàsicament perquè permet la introducció de mecanismes de solidaritat i permet que persones que no han tingut la possibilitat material d'aportar més al sistema es puguin beneficiar de certes mesures redistributives.

La pregunta final és: l'única solució per fer viable el sistema ha de passar necessàriament per minvar l'import de les pensions actuals? Per a nosaltres la resposta és clara: no! El nostre sistema de seguretat social garanteix en l'actualitat una taxa de substitució a l'entorn del 40% (percentatge que representa l'import que ens quedarà de pensió sobre el nostre darrer salari) si cotitzem 40 anys. Això suposa que les persones amb un salari d'entre 1.000 i 1.500 euros, que a Andorra actualment són moltes, comptaran, després d'haver cotitzat 40 anys, amb una pensió d'entre 400 i 600 euros.

El que nosaltres diem és que no sembla responsable aportar com a única solució la reducció de l'im-

port de les pensions, ja que creiem que ningú no pot viure a Andorra, ni que sigui humilment, amb pensions d'aquest import. I, per cert, no cal ser de "l'esquerra esquerrana" per defensar que caldria incrementar els impostos o les cotitzacions per garantir unes pensions mínimament dignes. Únicament cal tenir una mica de sensibilitat social. Per contra, des del nostre punt de vista, sí cal ser de la "dreta més dretana" per proposar reduir unes pensions que ja ara, en molts casos, són de misèria.

Entenem que la responsabilitat dels gestors dels afers públics passa per cercar solucions factibles i en aquest sentit, la nostra opinió és que no ja la reducció, sinó fins i tot el manteniment de l'actual nivell de les pensions, no constitueix una solució lògica ni raonable perquè no permet afrontar la vellesa amb un mínim de dignitat. Per tant, entenem que s'han de cercar solucions alternatives a la reducció de les actuals prestacions. I també pensem que aquestes han de passar pel sistema públic o, de veritat, ens arribem a creure que el segment de població a què abans ens referíem, el de persones que guanyen entre 1.000 i 1.500 euros mensuals, compta amb la possibilitat real de fer front a un pla de pensions privat?

Un Estat responsable ha de cercar els recursos necessaris per garantir les necessitats essencials de la seva població. I ens demanem: no resulta essencial garantir un nivell de vida raonable als ciutadans en el seu darrer tram de vida, quan molts d'ells ja no compten amb cap més recurs que la pensió que els queda? O és que per mantenir l'actual *statu quo* i no carregar-nos el model, com suggereix l'*Editorial* del Diari d'Andorra, els hem de condemnar a la més absoluta indigència? Realment es creuen que és aquesta la base sobre la qual hem de sustentar la viabilitat del nostre model? Han oblidat que la Constitució també proclama que Andorra és un Estat Social?